

Kartverket
Åsmund Christenson

Deres ref.

Vår ref.
24/1529-4/LLH

Dato
18.10.2024

Trysil kommune – navnesak Sellanraa/Jon-Dahl og Granli/Gunders – tilråding

Kartverket har reist navnesak på to bruksnavn i Trysil kommune, *Sellanraa/Jon-Dahl* (gnr/bnr 70/64) og *Granli/Gunders* (gnr/bnr 63/41). Det er Kartverket som har gjennomført høringsrunde i saken, og de har fått hørings svar fra Trysil kommune og Tørberget Historielag. Høringsuttalelser, saksopplysninger og tilråding for hvert av bruksnavnene følger nedenfor.

Gnr/bnr 70/64 – Sellanraa/Jon-Dahl

Saken ble tatt opp av eier, og Kartverket skriver i e-post 08.01.2024 at eier

«ynskjer at bruksnamnet skal vera John-Dahl. Han skriv at John-Dahl er det opphavlege namnet på plassen, mens matrikkelforma Sellanraa fyrst blei teken i bruk i 1978 av dåverande eigar. I gamal grunnbok ser ein at bruket blei skilt ut i 1978 under namnet Sellanraa, sjå vedlegg 1. I Trysilboka bd. 5 (1989, s. 56) står det at Jon-Dahl var ein husmannsplass som blei rydda i 1840, sjå vedlegg 2. Plassen var ikkje frådelt så lenge han var i drift, og husa som høyrde til plassen, står no på 70/64 Sellanraa».

Siden eier ikke kunne fremlegge tilstrekkelig dokumentasjon på offentlig bruk av navnet, har Kartverket reist navnesak.

Kommunen har uttalt seg i navnesaken, og skriver:

«John-Dahl eller Ny-Dahl som det også ble kalt, er det andre av de to husmannsplassene Dahl som ble ryddet okr. 1840. Bruket ble ikke fradelt så lenge det var i drift. Den delen husa står på, ble utskilt i 1978 og fikk navn Sellanraa (gbnr.70/64) (Trysilboka bd.5, s 56). Eiendom er brukt som fritidsbolig og første eier var John Dahl. I Trysilnavn prosjektet er også husmannsplass John – Dahl registrert på denne eiendommen. Gamle ortofoto fra 1956 viser at huset var der før

eiendommen ble oppretta. Ut fra tilgjengelig informasjon har eiendom/hus alltid hatt navn John-Dahl. Trysil kommune er ikke mot å endre bruksnavn».

Navnet på bruket står ikke på Norge 1:50 000-kartene. Det er ikke registrert i Herredsregisteret, Bustadnavnregisteret eller Språkrådets registreringsverktøy. Bruket er ikke registrert under gnr. 70 i 1904-matrikkelen eller i matrikkelutkastet fra 1950. På trysilnavn.no står det om stedet «Det er to steder som heter Dahl i Skjærberget. Jon- Dahl fikk navnet etter de to første brukeren på eiendommen. Det var Jon Jonsen Kveen som var første bruker av husmannsplassen. Etter han kommer en ny Jon, nemlig Jon Kristiansen Byen. Den første husmannskontrakta vi kjenner for Jon-Dahl er fra 1865».

Tilråding: Vi har ingen innvendinger mot at bruket registreres med navnet eier ønsker. Når det gjelder skrivemåten, må den bli *Jondal* dersom rettskrivningen skal følges (jf. bruket *Norddal*, gnr/bnr 70/43, som ligger like nordvest for 70/64). Det lille som finnes av skriftlige belegg taler imidlertid for skrivemåten *Jon-Dahl*. Men denne skrivemåten gir bruksnavnet preg av å være et personnavn, og utydeliggjør koblingen til *Norddal*. Det kan dermed argumenteres for at skrivemåten ikke er praktisk, og at den dermed bryter med formålsparagrafen i stedsnavnloven. Vi har vurdert skrivemåten *Jon-Dal*, som bevarer koblingen til personnavnet, samtidig som appellativet *dal* skrives med vanlig rettskriving. De to første brukerne av husmannsplassen het begge Jon til fornavn, og plassen ble dermed kalt *Jon-Dal* for å skille plassen fra *Norddal*.

Etter en helhetsvurdering lander vi likevel på å tilrå **Jondal**. Denne skrivemåten synliggjør koblingen til *Norddal* og er mest praktisk i funksjon som stedsnavn.

Gnr/bnr 63/41 – Granli/Gunders

Bruket er registrert som *Granli* i SSR og dagens matrikkel, men eierne ønsker å endre navnet til *Gunders*. Kommunen skriver i sin høringsuttalelse:

«Eiendommen ble fradelt i 1907 og fikk navn Granli. Vi har innhenta informasjon fra folk som har budd der og eiendommen er alltid kalt Gunders. I Trysil er de 8 eiendommer som har bruksnavn Granli. Vi er bare positive til at bruksnavn blir endret til Gunders – navn som lokale befolkninger bruker».

Tørberget Historielag skriver:

«Gården Granli fikk først navnet Gunders etter den først som bygde her Gunder Mortensen. Navnet Granli ble til først når husmannsplassen ble skilt ut som egen eiendom i 1907. Det har alltid i folkemunne kalt Gunders. Vi har ingen innvendinger imot at eiendommen tar tilbake sitt opprinnelige navn Gunders».

Trysilboka (bind 3, side 180) har oppføringen

Granli, gnr. 63/11, eller **Gunders**, som bruket er kalt etter første brukeren, eller Svea som det het til å begynne med, er bygd av Gunder Mortensen fra Mortens i Tørberget, som fikk husmannskontrakt her i 1876. Gunder Mortensen var gift med datter av Berte Persdatter Melåneset og Kristian Nilsen fra Fredrikshald. En svigersønn av Gunder, Ole Stenbrænden, hadde bruket i flere år. Granli er skyldsatt fra Eriks i 1907 til Petra Gundersen som fikk tinglyst skjøte 20/1 1926.

Navnet er ikke registrert i Herredsregisteret, Bustadnavnarkivet eller Språkrådets registreringsverktøy. Det står heller ikke i 1904-matrikkelen, men i matrikelutkastet fra 1950 har gnr/bnr 63/41 navnet *Granli*. Norge 1:50 000 har *Granli* (1952, navnet mangler på de nyere utgavene). Navnet *Gunders* er registrert på trysilnavn.no, men det er ingen andre opplysninger knyttet til oppslaget.

Tilråding: I utgangspunktet har navnet *Granli* krav på vern, siden det har vært i bruk helt siden 1907. Men her ser det ut til at det har erstattet (i hvert fall i skriftlig bruk) et eldre navn, som likevel har holdt seg i bruk lokalt. Vi mener derfor at det må være greit å la bruket være oppført med navnet **Gunders**. *Granli* bør settes som historisk, slik at det fortsatt er søkbart i SSR.

Vennlig hilsen

Anne Svanevik
navnekonsulent

Daniel Gusfre Ims
avdelingsdirektør

Line Lysaker Heinesen
rådgiver

Brevet er elektronisk godkjent og sendes uten underskrifter.

Mottakere:
Kartverket

Kopi til:
Anne Svanevik